

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК V.

Ч. 73.

СЕРЕДА, 12. ВЕРЕСНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 12th, 1923.

No. 73. VOL. V.

ІТАЛІЯ І ГРЕЦІЯ ЗГІДНІ НА РІШЕННЯ РАДИ АМБАСАДОРІВ.

РИМ, 10. вересня. — Італія приймає ухвалені ради амбасадорів і годиться евакувати Корфу та прилягаючі острови, коли Греція вдовольнить всі вимоги Італії щодо відшкодування.

Після ухвалення заяви, що урядом буде уважатися свої вимоги здійсненними, як скоро, як Греція сповнить вимоги ради амбасадорів, які відносимо є тим самим, що і Італія пропонує Греції.

АТЕНИ, 10. вересня. — Греція дала відповідь на ноту ради амбасадорів, сповіщаючи про свою готовність поступити після рішення ради в справі вимог Італії в зв'язку з убиством італійських членів греко-альбанської пограничної комісії.

В розмові з представниками газет міністр закордонних справ Александріс представляє розв'язку кризи як грецьку дипломатичну перемогу, так як розсідження убиства мають передати ріжні держави, а трибунал встановить відшкодування.

НОТА РАДИ АМБАСАДОРІВ ДО ГРЕЦІЇ.

ПАРИЖ, 8. вересня. — Рада амбасадорів вислала до грецького правительства ноту, в якій подає пропозиції полагодження грецько-італійського спору.

Пропозиції в десятих модифікують вимоги прем'єра Муссоліні до Греції. Хоч вони ще офіційно не є виявлені, то тут розуміють, що вони містять в собі такі точки:

- 1) Грецька флотія видає почести ескадрони італійських військових кораблів в Пیرهї, при чім мають бути британські і французькі військові кораблі; грецька флотія салютує міжальянським пропарам вистрілами з 21 артилі; міжальянські кораблі входять до порту без салютування.
- 2) В католицькому костелі має відправитися започинання богослуження, на котрім мають бути присутні всі члени грецького правительства. Під час богослуження кораблі в порті будуть мати вивішені прапори до половини машини.
- 3) Мають бути віддані військові почести, коли тіла жертв будуть перевозитися на корабель.
- 4) Греція вкладає суму 50 мільонів лір як гарантію, що вона заплатить відшкодування, коли її присудять це зробити.
- 5) Міжнародна комісія з японським президентом буде мати контроль над грецьким суддством.

ІТАЛІЙЦІ ЗАНЯЛИ ГРЕЦЬКІЯ ОСТРОВ ЛЕРΟΣ.

РИМ, 10. вересня. — Італійське військо з воєнного корабля "Папа" заняло нині остров Лерос, близько Корфу. Окупанти не стрінули ніякого опору.

СОЦІАЛІСТИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ПРОТИ.

РИМ, 7. вересня. — Провізоричний виконавчий комітет нової італійської Соціалістичної Партії прийняв резолюцію, в котрій заявляє, що соціалісти не можуть серйозно виступати проти становища правительства супроти Греції.

ВІДКРИТТЯ ТРЕЙД-ЮНІОННОГО КОНГРЕСУ В ВЕНКУВЕРІ.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 10. вересня. — Тридцять-дев'ять річна конвенція доміняльного Трейд-юніонного Конгресу, на котру приїхало зі всіх провінцій Канади приблизно 300 делегатів, зістала формально отворена нині рано.

Після привітних промов генерального прокуратора Менсона і мейора міста С. Е. Тейлора, приступлено до предклавдани повноважень та назначування комісії. За день будуть представлені звіти від різних урядників і сподіється, що коло вівторка головні справи конгресу будуть в повній ході.

Президент Том Мур, секретар П. М. Дрейпер та інші урядники конгресу прибули на конвенцію в суботу.

Резолюційна комісія на чолі з Джеймсом Маршом з Наягари Фолс, Онт., пересіяла нині більше як 75 резолюцій про різні справи, як напр. іміграції, провінціональних законів про комплексізацію, просвіти і інших.

Одною з головних точок конвенції буде звіт екекзитиви за минулий рік.

Як заявляють декотрі делегати, на конвенції прийде до гарячої дискусії з приводу недавнього майнерського страйку в Кейп Бретоні. Дж. Мек-Лакен, який проводив страйку і зівстав за це суспендований президентом майнерської юнії Луїсом, є присутній на конвенції, як також є присутній Силбі Беррет з Гейсе Бей, провізоричний президент 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", сформованого на місце усуненої екекзитиви з Мек-Лакеном і Лівінгстоном на чолі.

Френк Годжес, посол до англійського парламенту, який репрезентує Трейд-юніонний Конгрес Вел. Британії, Волтер Реддік з Американської Федерації Праці і Ф. Браун, представник Міжнародної Федерації Профсоюзів в Амстердамі, прибудуть сюди в протязі тижня. Під час конвенції вони виголощать промови.

В ЯПОНІ ЗГІНУЛО ДВІСТА ЧУЖИНСІВ.

ВАШІНГТОН, 8. вересня. — Безработні депеші від адмірала Ендерсона, команданта азіатської флотії, який знаходиться тепер в Токіо, повідомляють нині департамент воєнної флотії, що під час землетрясення в Японії згинуло 200 чужинців.

ГРЕКИ СПАЛИЛИ ІТАЛІЙСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

ЛОНДОН, 8. вересня. — Депеша до "Сентрал Ньюс" доносить на підставі відомостей з Корфу, що Греки спалили в Патрас італійський консулят і Італію у відплату за це убили двох Греків.

АРЕШТУВАЛИ ВИСЦІАЮЧИХ НА КОРФУ ГРЕКІВ.

КОРФУ, 8. вересня. — Італійські карабієри арештували нині чотирох грецьких жандармів, як вони пробували висцяти на острові. Греки заявили, що вони дезертирували зі свого регіменту в Епірусі, де, як вони казали, мали місце часті і кроваві бунти.

Оповідання Греків розсіджується, щоби довідатися, чи вони є шпיוнами.

КАНАДЦЬ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

КВЕБЕК, 10. вересня. — Сюди прибув на кораблі "Монтклер" з Ліверпулю сер Доналд Манн з Торонто, який вернувся з Соцітської Росії, куди їздив в бізнесових справах. Говорячи про стан залізничної в Росії, сер Доналд сказав, що тори є добрі, а рух потягів коли не є скорий, то є пунктуальний. Він сказав, що їхав з Москви до Петрограду, віддавши 400 миль, в 12 годин, як також їздив залізницею до чорноморських портів. Скорість пасажирового потягу є від 27 до 40 миль на годину.

Олінія сер Доналда на загальний стан Росії є дуже цікава. Говорячи з великою розвагою, він сказав, що Росія, занята війною через сім років, буде першою, що прийде до себе. Є це подивляючо-богатий край, сказав він.

"Я їхав поперек 1.000 миль через збіжжіві поля, переважно засіяні пшеницею. Край є так само урожайний, як наш власний канадський північний захід. Росія не мала цього року надзвичайного великого урожаю, однак вона мала досить добрий урожай і коли я перетяв край в місяці липня, пшениці вже була зібрана."

"Весь наряд в Росії, від правительства в долину, працює тяжко і дуже хоче віднести у спіху. Він хоче привести своєю хату до порядку. Будинки по містах, яким дозволено руйнуватися через сім діт війни, тепер відбудовуються, направляються і малюються і край приходить назад до себе. Всі родини індустрії і мінеральних ресурсів краю розвиваються."

ВІСТІ З ОДЕСИ.

Нам надіслано з Одеси листа датованого дня 5. серпня, з якого довідуються між іншим такі так:

З зовнішнього боку починає Одеса приходить до себе. Багато будинків побілено. Трамвай ходить на більшості ліній, але переповнення нема. Люди привикли ходити пішки, тай плата висока. Електричне освітлення теж функціонує. Магазины торгують; порівнюючи зі закордонними цінами, не дорого.

Урожай добрий. Жита та озимини на добромому полі, при господарському обробленню видали в Херсонщині 120-200 пудів з десятини. Зерно пребуде красне. За пуд меду дають 16 пудів пшениці. В кого гарна пасіка, той за зимівлю не дбає. За мід може дістати не тільки хліба але й опалу та мануфактуру.

Рішучо вводиться українізація шкіл і державно-громадських установ. Між іншими українізовано колишню міську гімназію в центрі Одеси, та гімназію на Романівці та Пересилі. Крім цього освоюється ще 5 середніх, трудових шкіл.

Усі перші класи звичайних трудових шкіл теж українізуються, а по всіх школах від четвертої до сьомої класи читається на українській мові українознавство та літературу. Для українських учителів влаштовуються курси українознавства.

Усі учителі мусять бути членами своїх профсоюзів, а всі члени профсоюзів мають складати іспит з "політпраграм". Цікавота українізація має бути проведена протязом двох років.

ТРЕЙД-ЮНІОННИЙ КОНГРЕС В 57 МИЛІОНІВ НІМЕЦЬКИХ МАРК ЗА ДОЛЛЯРА.

ПЛІМАВТ, 9. вересня. — Трейд-юніонний конгрес закінчив тут вчера свої наради.

Фред Бремей, помісничий секретар, зівстав вибраний секретарем. Дж. Л. Браунні з юнії залучених машиністів зівстав вибраний братим делегатом на канадський трейд-юніонний конгрес.

Конгрес ухвалив резолюцію, в котрій заявляє, що продовжувану Французями окупація Рурщини спричиняє неадекватну шкоду через відлучування расової ненависти, та закликає робітників Франції і Бельгії, щоби вони признали, що така політика насильства-уважає мету, за котру вдоволено жертви 20 мільонів людських жертв.

Конгрес розбирав також резолюцію С. Т. Крема, індустріального генерального секретаря всекратової юнії залізничників, в котрій говориться, що наспів час, коли організовані робітники, повинні домогтися 6-годинного дня праці.

"ДЕЙЛІ ГЕРАЛД" БУДЕ ВИХОДИТИ ДАЛЬШЕ.

ПЛІМАВТ, Англія, 7. вересня. — Трейд-юніонний конгрес ринув нині великою більшістю проголосив через своїх три місяці видавання робітничого органу "Дейлі Гералд".

30 ІРЛАНДСЬКИХ ПОСЛІВ У ВІЗНИЦІ.

ДУБЛІН, 5. вересня. — 344 послів, вибраних републиканською партією в останніх виборах до парламенту, 30 знаходяться у в'язниці, 6 укриваються перед арештованням, а тільки 8 знаходиться на волі.

З РОБІТНИЧОГО РУХУ В ІНДІЇ.

300,000 індійських вуглекопів заробляють 12 центів в день. Всейндійський конгрес профсоюзів видав залик до всіх робітничих організацій, щоби вони прийшли з помічю експлоатованим немлоосердн вуглекопам. Індійські вуглекопи побирають лиш одну десятину належної їм плати, а акціонери копалинь, якими є здебільшого Англійці, роблять знамениті істери. Харчеві і санітарні відносини є якнайгірші. Преституція шириться в застрашаючий спосіб.

В цім заклику звертається увагу на величезне число случаев смерті від холери на чайних плянтациях і на смертність дітей в Бомбаю, найбільшому місті Індії. На 1000 новороджених дітей 860 умирає перед скінченням одного року життя. Правительство не помагає ні дрібкі робітництву. 50 процент державних доходів йде на милітарні цілі.

Повстало 6 нових газет.

За останні два роки повстало в Індії 6 нових робітничих часописів. З того 2 професійні органи залізничників. Утворився також нова політична організація, яка називає себе комуністичною партією, але на разі не належить ще до Комітету. Ця партія пропала пасивний опір проти англійського визискующего капіталу.

НЬО ЙОРК, 7. вересня.

На заграничній біржі вартість німецької марки упала нині до одного міліона марок за одини три четверти цента, або 57 міліонів марок за одного американо-кандського долляра.

Перед війною, коли марка вартувала 23.8 цента, ті марки, що їх нині можна купити за одного долляра, коштували би \$13,601.700.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬ ПАСИВНИЙ ОПІР В РУРИННІ?

ЛОНДОН, 10. вересня. — Кореспондент "Сентрал Ньюс" в Берліні доносить, що населення окупованих земель Нідерландів дістало приказ заперестати свій пасивний опір супроти французьких і бельгійських властей.

БЕЗРОБІТНІ В РУРИННІ ШУКАЮТЬ САМІ РАТУНКУ.

БЕРЛІН, 3. вересня. — Поверх 30,000 майнерів в околиці Есену, які в наслідок льохавку втратили працю, нападують на двори і на склади та потяги з поживою.

Заходять велика можливість, що подібні голодова заворушення поширяться на дальші околиці Рурщини і Надрещини.

АРЕШТОВАННЯ МОНАРХІСТІВ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 4. вересня. — В Кенігсбергу, в Східній Пруссії, арештовано 52 членів тайної військової-монархистичної організації. Членами організації були переважно студенти университетів і техник.

ЗНАЙШЛИ ВЕЛИКІ ПОКЛАДИ РАДІЯ.

ПЕТРОГРАД, 7. вересня. — Радіум Інститут повідомляє, що експедиція, яку він вислав до Фегани, знайшла можливо найбільші в світі поклади радія.

ПРОФСОЮЗИ В ЮГОСЛАВІЇ.

Найбільший-вуглевий ревір Югославії знаходиться в провінції Словенії в Тріфалі, де працює около 11,000 робітників. Є там три професійні спілки, революційна "Звраз rudarskich delaveev", реформистична юнія вуглекопів "Уніја Rudarjev" і незначна християнсько-супільна організація, "Zvaz rudarskich delaveev" має 6,000 членів, а інші дві мають одну четверту повинного числа. Революційний профсоюз З.Р.Д. почав був цинічну акцію і звернувся з пробою до прочих двох союзів, щоби йому допомогли в тій акції. Реформисти цілковито відмовилися а християнські супільники згодилися. З цього видно, що югославські реформисти так як усі інші зраджують робітничі інтереси.

МАЙНЕРІ І ВУГЛЕВІ БАРОНИ ЗАКЛЮЧИЛИ УГОДУ.

Переговори між майнерами твердого вугля і власниками копалинь в Зауценних Державах, що велися в Геррісбергу, Па., закінчилися минулою субботи порозумінням між обома сторонами. В результаті цього буде підписаний невдовзі новий контракт на протяз двох років.

В новому контракті майнерам надається 10 процент підвижки платні, заводиться 8-годинний день праці і признається юнії та право колективного умовлявання. Однак признаючи юнії є того рода, що нема прийнятної системи "чек-аф".

З підписанням нового контракту скінчиться майнерський страйк.

В ГАЛИЧИНІ ПОЯВЛЯЮТЬСЯ ВАТАГИ ЗЗА ЗБРУЧА.

Старокарев газети з 24-го серпня доносять: Минулої неділі напала зброєна ватага з поза Збруча на фільварок лідиач Виспянського в Крутилові біля Скалату, стероризувала мешканців і доконавши грабівки відійшла собі спокійно поза Збруч.

ІЛЬКІВ ПРОЦЕСУЄТЬСЯ.

В львівському "Ділі" з 24. серпня читаємо: По голоснім вічу в с. Трудоваці, пов. Золочів, на-жків "жсьондз" Ільків "погубив патинки" і опльований, обкіданий гнидими яйцями мусів віткати під охороною польських жандармів і тайної поліції, ще не спокійно ні в селі ні в околиці. Ільків по вічу пішов до староости в Золочеві і зробив донесення на своїх "вічевіків". Почали жандарми ходити по селі і робити слідство; круні Цілики і Костів понаговорювали жандармам на цього і того. В наслідок цих донесень і жаданія староости та навіть воеводи в Тернополі, відбудеться карна розправа проти 8 Українців, як обвинувачених прокуратурею в Золочеві за підбурювання і намір убити (!) Ількова. Обвинувачує прокуратор Мали, розправа відбудеться в Золочеві в замку 24. серпня ч. р. о. 9. год. рано, в І. салі. Обвинувачені між іншими всі інтелегенти з околиці Трудоваці.

ЧИСЛО ПОТЕРИВШИХ ВІД ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ В ЯПОНІЇ.

ОСАКА, 8. вересня. — Видане тут нині урядове оповіщення каже, що потерпілих від землетрясення в Японії є нині 1,356,470 осіб. Те саме оповіщення каже, що під час землетрясення зістало знищених 316,087 домів.

Число погибших в Токіо і Йокогамі подають на більше як 50,000 людей.

ДО ВІДОМА ЛЮБИТЕЛЯМ ШТУКИ І СПІВУ.

Оцим дається до відома всім интересуєчымся, що в неділю, 16. вересня о год. 8.30 вечером в Укр. Роб. Домі в Виннигету відбудеться Мітинг Драматично-Співацького Кружка при відлілі Стів. У.Р.Д.

На цей мітинг повинні прийти всі члени і членкині відділу, як також всі прихильники і любителі штуки та музики. Заряд відділу У.Р.Д.

СТРАЙК В ТОВАРИСТВІ "ДНІСТЕР" У ЛЬВОВІ.

Львівська "Земля і Воля" доносить: В найбільшій економічній українській інституції "Дністер" у Львові вибух страйк службовиків. Страйкує весь персонал числом 121 душ. Страйк тягнеться від 16. серпня ч. р. Причиною його є невдідране економічне положення, низькі платні службовиків і несправність управи інституції, яка ніяк не хоче полагодити конфлікту.

Після урядових даних, в цій інституції є тепер такі платні: 63 службовиків має від 337,500 мп. до 765,000 мп. місячної платні. Є те з. зв. провізоричний персонал, між яким є люди, що мають і по 9 літ служби. 49 службовиків має від 885,000 мп. до 2 мп. 385,000 мп. місячно. Між ними є люди, що мають від 15-30 літ служби в інституції. 9 возних має платню від 1,215,000 мп. до 787,000 мп. місячно.

Праця триває від 8-3 години, до цього інституція не конче перестрає невідальний відпочинок та законно признає відпустки.

Для характеристики відносин слід зазначити, що в заряді управи інституції був т. зв. пенсійний фонд службовиків, який перед війною вніс в 776,000 австр. корон а тепер виновить 1,210,000 мп. і що платні смеритів і відвівають 20 до 40 тисяч мп. місячно найбільше.

По довших прошеннях, на які управа не вважала за відвідне реуагати, персонал "Дністра" хопився страйку. Домагається 100 процент підвижки платні і від 1. вересня застосування підвижки після обчислень варшавської комісії для зросту дожиттєв.

Управа "Дністра" вийшла в часі страйку на відпочинок.

Управа "Дністра" давала 50 процент підвижки, опісля підвищили це о 7 процент, а останніми днями, вже в часі тривання страйку, вся розхалася на відпочинок і страйком не журиться. Очевидно що інституція лишена на ласку судьби. Страйкуючий комітет, щоби зберігти майно інституції, призначив до його держання 3 возних і 1 урядника, які полагоджують конечні справи.

Так в коротці представляється тло та причини страйку. Цю-інституцію можна оплатити службовиків, це знають службовики, признає і сама управа, яка однак не має до цього повноважень.

Для орієнтації додамо, що на чолі інституції стоять почесний президент митрополит Шептицький, президентом Надзірної Ради є судовий радник Роман Сосновський, його заступає віцепрезидент воевідства і "Тузєзасов-ого Вудзіалу Samorządow-ого" Вол. Децикевич, член Народного Комітету трудювників і автор університетської петіїш до Варшави.

Начальним директором є Степан Федак, був. голова Українського Горюжайського Комітету, також член Народного Комітету.

Тому що страйкері ніяк не можуть зговоритися з управою "Дністра", бо цієї нема тепер у Львові — тому з цю справою звернувшись вони до загалу службовиків по українських інституціях і цілого українського громадянства у Львові.